

Toen in 2003 in de toenmalige commissie Ruimte en Groen de D66 fractie suggereerde een omgevingsplan te maken voor Overijssel, haastten de toenmalige gedeputeerden Rietkerk en Jansen zich om als eersten te zeggen dat dat onmogelijk was. Ze deden het af met de opmerking: "Typisch zo'n D66 idee." Toch maar goed dat het er gekomen is.

Voor een grote en complexe provincie als Overijssel is het opstellen van de omgevingsvisie een gigantische inspanning geweest, die wij de moeite waard vinden.

D66 vindt het resultaat een goed plan waar wij het provinciebestuur mee willen complimenteren. Met name de sturingsfilosofie spreekt ons aan.

De basisfilosofie van D66 is dat mensen het beste kunnen zelf kunnen bepalen hoe ze willen wonen, werken en leven. Het inrichten van onze omgeving is bij uitstek een onderwerp om burgers, bedrijven, organisaties en andere overheden zoveel mogelijk bij te betrekken. Voor particulieren betekent dit veel meer verantwoordelijkheid nemen dan tot nu toe, en daar hoort een stimulerende, initiërende en voorlichtende overheid bij.

Wensen van inwoners, bedrijven en lagere overheden moeten natuurlijk afgewogen worden tegen de kwaliteiten van de gebieden in Overijssel. D66 vindt dat op een evenwichtige wijze in deze omgevingsvisie en verordening aan dat proces richting wordt gegeven. Wij zien veel van onze basisfilosofie terug in het nu voorliggende plan.

Natuurlijk zijn wij jaloers dat we slechts aan de zijlijn konden staan. Mét ons was het resultaat nog beter geweest. Nu een aantal punten waarop wij commentaar hebben.

Beleidsthema's versus ontwikkelingsperspectieven

Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid zijn de rode draden. Bij het uitwerken van het ontwikkelingsperspectief bekruipt mij het gevoel dat we nog een slagje dieper moeten gaan om tegenstrijdigheden te voorkomen. In de omgevingsvisie zijn de leidende thema's en de perspectieven nog te afzonderlijk behandeld en te weinig op elkaar afgestemd. Bovendien zijn bij de ontwikkelingsperspectieven tendensen geëxtrapoleerd. De vraag is of dat juist is. Een drietal voorbeelden:

1. In de groene ruimte zouden ontwikkelingen die zich in de landbouw gaan voltrekken wel eens van dusdanige aard zijn dat het de vraag is of ze niet in strijd komen met de leidende thema's. De gevechten over de megastallen zijn een voorbode hiervan. Ook in de andere agrarische sectoren zullen dergelijke vraagstukken zich gaan voordoen. De vraag moet zijn: Hoe krijgen we een economisch renderende agrarische sector die nog meer bijdraagt aan ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid? Daar ligt bij de uitwerking van deze visie een geweldige uitdaging.
2. In de stedelijke omgeving zou onder invloed van de huidige crisis de vraag naar woningen over enkele jaren wel eens anders kunnen zijn, dan we nu verwachten. Het beleid is in Overijssel terecht vraaggestuurd. Het CDA heeft enige tijd geleden een studie uitgebracht over woon- en leefvormen in de komende tijd. Met de uitkomst behoeven we het niet eens te zijn, maar dat mogelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd moeten worden, daar zijn we het over eens. Het woord krimp kom ik in de 5 kg papier amper tegen.
3. Invloed van de crisis op bedrijvigheid . Op verschillende plaatsen wordt de vraag gesteld hoe onze economie er na de huidige crisis uit zal zien. Gaan we ons opnieuw richten op de oude economie van maximaal geld verdienen met een grote aanslag op de wereld grondstoffenvoorraad en het klimaat of komt er een duurzame economie gericht op werkgelegenheid, natuurlijke energievoorziening, hergebruik, nieuwe technologieën, enz.? Voor het onderwerp van vanavond krijgen we dan vragen als:
 - wat kan de provincie hier zelf aan doen?
 - wat betekent deze ontwikkeling voor het omgevingsbeleid?
 - zou het omgevingsbeleid hierin zelfs sturend kunnen zijn?

Ook op dit punt pleit D66 voor een verdiepingsslag.

Participatie

De leidende thema's duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit zijn inhoudelijke thema's. Omgevingsbeleid wordt steeds meer een proces. Wij zouden samenwerking en participatie als leidende procesthema's hebben meegenomen. Samenwerking komt in Overijssel goed uit de verf, en op het gebied van participatie doet Overijssel het niet eens slecht. Maar het kan nog veel beter.

Bewoners en organisaties moeten al voordat een ruimtelijk proces start hierbij worden betrokken. Dat gaat veel verder dan een plan voorleggen en daarop laten reageren. Vanaf het begin burgers en organisaties laten meedenken en meebeslissen levert een veel beter en gedragen eindproduct op dan bij de huidige methode. Tijd en kosten die een dergelijke aanpak in het begin extra vraagt, worden door een breder draagvlak en kortere procedures verderop in het proces meer dan goed gemaakt. Deze aanpak betekent ook vanaf het begin gebruik maken van maatschappelijke organisaties.

Internationaal

Af en toe lezen we in de visie "we zoeken samenwerking" of "naar meer ruimtelijke samenhang met de Duitse overheden wordt gestreefd". In een ontwikkelingsgericht omgevingsbeleid zul je intensief samen met Duitse overheden een sociaal-economische ontwikkeling moeten uitwerken. De ruimtelijke vertaling daarvan hoort in deze visie thuis. Ik heb de indruk dat het "zoeken en streven naar" nog wel geïntensiveerd mag worden. Ik wil in dit verband ook nog verwijzen naar het grote bedrag dat Nordrhein-Westfalen in een nieuwe groene economie investeert.

Grondbeleid

Ik volsta hier met de opmerking: "Ga verder op de ingeslagen weg, die is gestart met het initiatiefvoorstel dat de D66 fractie in de vorige statenperiode heeft ingediend."

Voorzitter, hartelijk dank dat we hier mochten reageren op de omgevingsvisie. Beschouwt u de opmerkingen van D66 als punten voor nadere uitwerking. Ik hoop dat u er mee omgaat zoals met de met suggestie van 2003 waar ik mee begon enbij de eerste evaluatie zijn wij er weer bij.

Veel sterkte en succes bij de verdere behandeling en vaststelling van de omgevingsvisie.